

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem
omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S.
Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum
triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 9. Præfiguratus fuit Christi de Iudæis triumphus, in triumpho Samsonis
de Philistæis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53092](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53092)

test sumi huius malitiam, cum & ipse filia Hierosalem ita amare fleuerint, ut ipse Dominus ad eas conuersus de lacrymis earum fecerit orationem. Ingens vis est sumi eorum q. i. oderant eum: iam enim sibi ad votum omnia successisse perloquebant, nimirum: ut Non memoretur nomen eius amplius. Ceterum o praeclarum triumphatorem, Fugiant qui aduernt eum a facie eius, sicut desit sumis, desistant. Converte dux inuidiosissime vultum tuum ad mundum: Exurgat Deus: de sepulchro surge relictus. Et sicut oriente sole aues nocturnae formaeque diffugiunt. Fugiant qui oderunt eum a facie eius, dissoluantur machinae, fraudes detegantur, prodones dissipentur, dolique tuae gloriae, resurrectionis & triumphi stari confringantur. Ad perpendiculum hic quadrat illud Salomonis de tempore quo nubes exurgunt condensae, ac soli caeloque tenebras offundunt: etenim aperiendo thesauros suos, ventosque educendo cunctos disperdit & annihilat: Qui educit ventos de thesauro suo. Apertis sunt thesauri, & euolauerunt nebulae quasi aues. Quam praclare patuit hoc in gloria Domini resurrectione: eo namque modo nubes omnes dissipatae sunt: etenim quotquot Iudaeorum peruersa excitatae iniquitas, quibus Christi Resurrectionem obtenebrarent, illas fuisse constat, quae liquidius certiusque de illa reddiderit testimonium.

§. 9. Praefiguratus fuit Christi de Iudaeis triumphus, in triumpho Samsonis de Philistaeis.

Subtiliter expendunt D. Aug. & D. Gregor. gloriosum hunc Christi Domini nostri triumphum de Iudaeis obrenum, nobis insigni prerogativa descripti in a Spiritu S. In illo triumpho quem Samson retulit de Philisthaeis. Creauit Dei omnipotentia virum hunc toto orbe vulgarissimum et expellam Christi Redemptoris gereret figuram. Praeuenit illum in conceptione sua, utique miraculosa de matre sterili, per Angelum annuntiatam illi dicentem: Ecce concipies & paries filium: vir erit hic illustrissimus, Deo consecratus, populique sui saluator: iam enim liquido consistat quam congrue in hoc Christi praefiguratae conceptionem. Inno & nomine ipso Saluatorem nostrum expressit: Samson namque sol dicitur, quo Christus proprie nominatur: Ego sum lux mundi. Terribiles in eum Philisthae: commouerant persecutiones, & ali-

quoties libere se permisit ab eis fustibus laqueo, plenamque concessit quaelibet agendi libertatem; verum dum illi sibi perisiderent eum iam superatum corruisse, canonicum scripturae, vnico victu laetitia impetu tuos, quos distugit ut limi stuppam, liber: casus, illi vero robore confusi, & perterriti turpem in fugam expelluntur.

Particulariter autem trinit D. August. an quo sumperunt D. Gregor. Pontifex & Abba R. pet us, & ac alij quod conigit in ciuitate Gaza Postquam irrita saepe labore conati sunt eum apprehendere, laqueis dolisque interitus preparatis, emittens tamen super retia pomice euasit, techas eorum nalo suspensit, tandem ciuitatem ingreditur Gazam diuertitque ad meretricem, quam S. Scriptura nominat meretricem, quo nomine duo in Hebraeo significantur hospita & meretrix, ut desunt Lyran. Nonnulli credunt mulierem hanc fuisse hospitem, sed plures arbitrantur fuisse meretricem, & nec illos censentur D. August. D. Gregor. & Abba Rupert. Lyranus autem sustinet verumque esse, quod satis frequens apud quosdam habetur natio: quinimo quantum intelligo sicut fecit D. August. etenim vno loco dicit reuoluit fuisse meretricem, alio vero Samsonem in illa negotium non habuisse, nec meretricem inuisse, quod indicat sic ex textu S. colligit, sed eo diue. tisse, fornicatam, in quo patet insignitam fuisse: Philisthae quam primum docentur eum intelligunt ingressum, per gaudium subdit, custodes adhibent diligenter, portas occultatae ciuitatis eorum apponunt militum uigilantiam eum custodientem, itaque credendum est Samsonem publice diuulgant, eorum illum modo non posse manus euadere, actum est de illa iam nostris gaudemus desiderij votisque factum. Samson in ambus dormit aures quos, et se ipsum a somnis ex. itat, & cum praenens portas apprehendit, carceres rotulit, postes eruit, domoque liber egreditur, rotuldes autem mis. es perterritum, confunduntur rauntque exanimis: quid modo Philisthae prodore nimio confunduntur, quid filia carceris ignorant, consilia eorum dissipata languescunt, ridetur irritae cogitationes. Ecce in hoc triumpho loquitur D. August. Christi triumphum de Pharisaeis. Quoties eum illaqueate, capere & occidere studuerunt; porro quando ex amentiam sententia facinus credunt feliciter interitum, tum eo turpis illos confusant & detestantur.

Hier. 11. 19.

V. Nullo negotio dissipatus est.

Pf. 114. 7. Ecl. 43. 25.

19. Serm. 107. de temp. Hier. 21. 10. Inaug.

Iud. 13.

104. 8. 73.

et compositum est in Nazarenis illum de mon-
tis supercilio precipitare conantibus, & Princi-
pibus dum ministros suos mirant à quibus vin-
ctus capitur, & in Pharisæis loquens illi ten-
dentibus: *Et caperem eum saltem in sermone.*

Ceterum tandem ut trophæum obtineret per-
illud, ipse motu proprio Gazam ingreditur.
Cotra hanc, et Rupertus et edimus, petteriam in-
dicat Pharisæorum nequitiam. Verum est Phi-
lithim habuisse quinque ciuitates Azorum, Ga-
zæ, Alcalon, Gein, & Accaron; porro ceteris
malitia superior erat Gaza, quod probatur: cum
enim Dominus per Prophetam Amos suam in-
dicare vellet aduersum Philisthæos indignatio-
nem, ab eorum non meminit ciuitatum nisi solum
Gazæ, significans quod quamuis Pharisæi mul-
ti reputarentur voluntariè & peruersè sceleri-
bus, principalis tamen arguuntur fuisse malitiæ:
non enim ex ignorantia aut infirmitate, sed ex
meta animi malitia peccauerunt, quod optimè
nomen indicat Gazæ, quod signat ex mente D.
Hieronymi, rem fortem, nec illum fuit fortis
peccatorum ista malitia Iudæorum, qua de causa
vocatur à Deo eorum peccata, fortia, vt ipse
ex malitia perpetrata: *Cognoui fortia peccata ve-
stra.*

In hanc urbem ingressus est Christus, quan-
do ipse in perfide se Iudæorum malitiæ tradi-
derit, vt quælibet in eum agerent: hoc indica-
uit, quando ipsa captiois suæ hora, Iudæis ait:
Hæc est hora vestra, & potestas uestrarum. Ci-
uitatem hanc ingressus est: quia facultatem lo-
cumque dedit, vt nequitia eorum qui oderant
eum, suam aduersus eum omnem malitiam ex-
plicit, O quid effecerunt? Imo quid non effe-
cerunt? Imaginari non possumus tormenti pec-
catorum genus, quo non illum affixerunt. Ca-
pillis, capillos euellunt, alapas impingunt, exhibi-
lant, lignis conspergunt, flagellant, coronant spi-
nis, crucifigunt. Tandem illustis ille Samson
adher subintrat mulieris & hospitiæ & meretricis.

Quænam, obsecro, hæc mulier? Non video quo
modo Spiritus S. aptiori hieroglyphico mortem
quæritur, quam sub nomine & titulo mulieris
hospitiæ & meretricis. Est mors hospitiæ: cun-
ctos etenim in domum suam suscipit scilicet se-
pulchrum, nobiles, vulgares, diuites, pauperes,
græulos & suagnos: *Vbi constituta est domus om-
ni uiuanti,* ait veraciter patientissimus Iob. Sicut
autem hospitiæ cunctos in ædibus suis excipit pe-
grinos & viatores, non vt ibidem semper ma-
neant hospites, sed vt foras egrediantur cum ne-
gotia sua ibidem agenda perfecerunt: ita mors

libro Regi. de Lazaro, Tom. IV.

omnes recipit in sepulchro, non vt in æternum
homines ibi permaneant, sed vtque dom, quæ
in mundo agenda sunt, perficiantur, id est vtque
ad extremum diem iudicii.

Est etiam mors meretricis: etenim ingressum
domi suæ præbet omnibus, vt omnes vniat, fa-
ciatque corpus vnum & rem vnam secum: hoc
enim, ait Apostolus, agit qui cum meretrice co-
pular: *Qui adheret meretrici, vnum corpus ef-
ficetur.* Hoc mors efficit: nam omnes in do-
mum suam id est sepulchrum recipit, vt omnes
sibi coniungat, & vnum cum suo corpore corpus
efficiat. Videre licet virum stemmate illustrem,
opibus præditum, formâ venustum, viribus ro-
bustum domum mortis ingrediens, sepul-
chrum scilicet: in illo constitutus, illico corpus
eius vnum cum corpore mortis efficitur, viua-
que figura eiusdem mortis. Domina, iuuentus,
tenellus puer, fortissimus miles, Princeps pol-
lens imperio omnes ædes huius intrantes mer-
etricis ita vnum cum illa corpus efficiuntur, vt
non appareant nisi eiusdem mortis corpora, cal-
uaris, cranis, costis, tibus, hoc enim corpus est,
quo mortis corpus exprimitur. Domum hanc in-
trauit insignis noster Samson libera sua ductus
æraque voluntate: non enim satis potentes
erant omnes Pharisæi vt illum eo introduce-
rent, sicut nec Philisthim vt concluderent Sam-
sonem, si ille proprio motu intrare voluisset,
quamuis enim realiter vereque mortuus sit &
sepulchrum ingressus, ipse tamen per semetipsum
intrauit. Quandoquidem nunquam meretur,
nec sepulchrum ingrederetur, nisi ipse propria
voluntate se morti traderet, vt sæpe declarau-
mus. Ingressus est domum meretricis, non vt
cum illa coniungeretur, aut vnum cum illa cor-
pus efficeretur; quandoquidem corpus eius fu-
turum non erat corpus mortis, nec cranium;
nec corruptenda caro, vt manerent ossa sua &
cranium in forma corporis mortis: iam etenim
scriptum erat: *Non dabis sanctum tuum videre*

Ps. 115. v. 8.

corruptionem: Tantum intrauit vt in hospitium,
vt velut in domo dormiret aliena, id est som-
num mortis dormiret tanto tempore quo decre-
uerat, tribus diebus & noctibus. Non ita plenè
satisfactum fuit Philisthæis nec tanto gaudio iu-
dæorum, quando Samsonem viderunt domum in morte
ingressum hospitiæ, sicut Pharisæi quando Chri-
stus mortis ingressus est hospitium. O quam a-
tripulacres, excitati hilaresque ouarunt mortuo iam diu.

Christo & sepulto iam sibi persuadent illum
quem tanto timore odioque persequuntur, ex-
terminatum, se verò victoriâ pectus triumphan-

A a a a e e

te; atque vt suam sibi triumphum securum eorumque confirmarent, ad portas custodias adhibent diligentes.

13. 21
V.
Custodes sepulchri Iherosolymorum.

Et animo Palatum adierunt, dicentes: Domine mi. *Recordati sumus, quod saluator ille dixit ad hunc vinctus: post tres dies resurget.* Vtget necessitas, vt vigiles & quidem potentiores ad sepulchrum stantur. Fiat ita, respondet Palatus: cohortem eligite turmanque vobis gratorem cuique negotium serio confidatis, & eas vigiles adhibete, fecerunt hoc illi gaudio magno valde sublimes. Porro ter magnus ille Samson postquam somnum mortis dormuerat, quod vtiq; necessarium fuit & promissus confor- me, die tertio ad primam solis auroram, se ipsum excitat, & propriis viribus allurgit ipse redimit: *Exurgat Deus.* Portasque distingens pro- dit victoriosus: Postea, vt ex SS. patet licet eris potentiam, robur vireque significant eminentiores, hz namque communiter ad portas sta- tuuntur quo tempore bella vel peri ula immin- nent manifesta. Sic Rebecca optavit fratres eius: *Possidat semen tuum portas inimicorum tuo- rum.* Et eadem phraſi Saluator nollet portas appellat inferni, potentiam vireque diaboli. Cardinibus euulſit Redemptor portas hoc est vires, & ligamina mortis, totamque inferni potestatem, seras, veſtes, & vincula distrepit, vt occidete ei liceat: *Construit portas aereas & ve- ſtes ferreas confregit.* Et hoc ipsum Ecclesia canit: *Mortui confracti viribus.* Allurgit de sepul- chro glorioſus impassibilis & immortalis, per- terrens tot tamque robustos milites sepulchri custodes metu confertuatos: etenim ille aduo- lans Christo resurgente, Angelus tantâ repen- te gloria respicendit, iudicium prafereus triumphi Domini sui Iesu Christi, vt ad eius conspectum horrore magno milites extimuerint: ait enim euangelista: *Pro timore eius exterriti sunt custodes & facti sunt veluti mortui.* Per hoc Pharisæi ac Iudæi pudore confunduntur, inopes hærent consilij, nouo timore commouentur, & suas dolent contractas machinas, vires elitas, diligentiam exploram, & instar fumi dissipatam, illuſque de platerio compleri: *Sicut desisti sumus desicant &c.* Finem in ponit D. Gregor. *Et ait ad Samson media nocte non solum exiit, sed etiam portas tulit: quia Redemptor nollet ante lucem re- surgens, non solum liber de inferno exiit, sed & ipsa etiam claustra destruxit &c.*

Gn. 14.
60.

Mat. 16.

Pf. 106.
16.

VI.
Pharisæi confun- duntur.

D. G. R. X.
Et ait ad Samson media nocte non solum exiit, sed etiam portas tulit: quia Redemptor nollet ante lucem re- surgens, non solum liber de inferno exiit, sed & ipsa etiam claustra destruxit &c.

§. 10. Impletur oraculum Isaiæ, quod Domi- nitatem procurabit ad Christi mortem quod Ioseph ab Arimathea.

Dilucidè hæc omnia vates peritiam Euan- gelicus Isaias illo capite, uno cunctis Sanctorum iudicio Euangelista magis v- detur, & preteritorum commentator, quæ prælagus Propheta futurorum. Postquam sig- illatim ea quæ Christi concernunt Passorem, eiusque descripterat circumstantias, hæc sub- iungit: *Et habet impius pro sepultura, & dicitur pro morte sua, et quæ iniquitatem non facit &c.* Hæc verba nostræ conformiter interpretatio declarat Tertullian. legitima quidem interpreta- tione, sed D. Augustin. adhuc apertius notatque primò: Prophetam, quod primum fuit, nar- rasse posteriùs, & quod postremum fuit, pri- mo, ordine præostero: nec non eorum nota vulgata le Rio habet in singulari: *Disiuit*, sig- git in plurali: *Disiuit*. Vt Paer æternus in- geniti sui morientis in cruce declarat in- centiam, duo prædestinavit: vnum pro mor- te eius, & alterum pro sepultura: licet æteri- vnum solummodo videatur, non sic tam est, sed duo sunt plurimum distincta, magnæque mysterij sacramenta, nec minoris gloriæ ac dignitatis. Pro morte sua dedit *Disiuit*, nempe Ioseph ab Arimathea, quem Euangelis- ta hoc nomine proprio compellit: *Sicut ab Arimathea.* Erat vir dignitate eximius, ab alio Euangelista dicitur *Nobis in Decem*, id est supremi concilij Senator, ossem iherosolym. D. Gregor. Nyssen. vocat fidelem illum consiliarium, & honestum illum Senatorem: *Quis que vir tantæ mentis præditus constantia, vt in concilio aduersus Christum coacto, vt in toto furore, atque malitæ suæ impetu repugn- bantur, ipse nullatenus consenserit, immo ioh- cè & expressè inuictis eorum obtulerit magistra- tionem: hoc etenim Lucas Euangelista testatur: *Eccè vir nomine Ioseph, qui erat decem, vir iu- nus & iustus: hic non consenserat consilio & a- ctibus eorum.* Quamvis vir meriti, vltimè si- gnus sic vt velit in eum nostros oculos contem- mus: *Eccè* Fidei integræ consiliator: cum propterea credit D. Hieron. Damianem philo- rum suum inchoasse ab eius laudibus, atque de eo cecinisse in primo Psalmo, qui incipit: *Quis vir qui non abis in consilio &c.* Similiter etiam de- spibus præpotens: *Homo alius:* nam nec qu-*